

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for
Cultural Heritage Preservation of Georgia"
Project is Funded by the European Union

**ROUND TABLE
ON
GAPS ANALYSIS AND RECOMMENDATIONS FOR
CULTURAL HERITAGE PRESERVATION OF GEORGIA**

**NATIONAL AGENCY FOR CULTURAL HERITAGE
PRESERVATION**

19th December 2013

Conference Hall

Ministry of Culture and Monument Protection, Tbilisi

On June 11th 2013 an EU funded Twinning Project “Support to the Institutional Development of the National Agency for Cultural Heritage Preservation of Georgia” was launched in the National Agency for Cultural Heritage Preservation of Georgia (NACHPG). The project is realized by the Italian- Danish Consortium and aims to improve the governance and the efficiency of the agency performance by transferring the EU best practices.

One of the project’s activities refers to the **Support to improved governance and regulatory framework of the cultural heritage sector, with particular attention to the NACHPG’s delegated functions**, and foresees the analysis of current Georgian legislation and regulations as well as elaboration of suggestions for enhancing the legal framework.

The analysis pointed out the following five fields needing to be reformed:

1. Technical and methodological prescriptions for works on monuments and archaeological artifacts; List of necessary documents for issuing a work permit – necessity of ranking and diversification according to typologies, sizes and importance.
2. Inexistence of professional qualification requirements for both persons and companies to perform works on cultural heritage; Recommendations for improvement of state procurement for restoration works aiming to ensure quality based selection in tenders.
3. World Heritage Law – Special regulation for World Heritage Monuments.
4. Procedures for field inspections and sanctions imposition foreseen by the legislation.

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for
Cultural Heritage Preservation of Georgia"
Project is Funded by the European Union

5. Enforcement rules of 2002 Concordat between State and Church, particularly as for conservation and preservation interventions.

The document *Analytical Study with Recommendations*, which has been jointly drafted by project's Italian and Danish experts and Agency's staff, concluded with the following suggestions:

Gaps nr 1

Adoption by the Minister of Culture of the normative act foreseen under article 25, 8 of the Law on Cultural Heritage Protection. The act will address the following:

1. *methodology defining principles of execution of archaeological works and restoration*
2. *ranking of necessary documents for obtaining a permit according to the variety of works*
3. *ranking of necessary documents for obtaining a permit for the concrete types of monuments*

Gaps nr 2

Adoption of the Law of Georgia on Professional Certification in the Field of Cultural Heritage foreseen under article 59, j of the Law on Cultural Heritage Protection. The Act will regulate the following:

- **restorers**: *inexistence of legislative provisions to rule the profession of restorers, their training, roster and codes of conduct and also those minimal requirements, which should be satisfied by the person conducting the works and archaeological works on monuments*
- **companies**: *inexistence of legal provisions regulating the requisites necessary for companies to be permitted to apply for restoration works undertaken by both public bodies and privates, like the Church*
- **distinction** *between a provisional and transitional regime*

Gaps nr 3

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for
Cultural Heritage Preservation of Georgia"
Project is Funded by the European Union

Adoption of a law comprehensively regulating the procedures for identification and management of Georgian UNESCO World Heritage Monuments so to properly respond to UNESCO official requirements in term of improved effectiveness in safeguarding the qualities of the sites on the base of which the sites are included in World Heritage List.

The following topics will be taken into account while drafting the law:

- 1. establishment of adequate procedures for selection*
- 2. compulsory directions to identify the WH sites through the double boundaries (core areas and buffer zones)*
- 3. inclusion of the UNESCO sites in the planning tools with identification of protection rules*
- 4. identification of UNESCO sites management systems and of a monitoring process*

Gaps nr 4

Introduction in the Penal Code, Administrative Code and Law on Protection of Cultural Heritage of amendments, to refine, on European standards regulations on the following

- 1) Type of sanctions: building abusiveness; illicit trafficking*
- 2) Competences: sanctioning process*
- 3) Sanctions enforcement: special supervisory body; level of clandestine excavations on archaeological sites*
- 4) Inventorying activity: inventories; digital database*
- 5) Inspections: field inspections; competences; NGOs; codes of conduct; Internet*
- 6) State ownership and typological classification of cultural goods: time limit or typological classification of cultural goods; coordination among the State institutions*

Gaps nr 5

Introduction of a regulatory base for the collaboration between civil and ecclesiastical authorities on the preservation and conservation of Church's cultural properties.

It is convenient that Church and Agency undertake a common work for the analysis of the situation and for the drawing up of a possible general agreement at national level between the appropriate civil and ecclesiastical authorities to the aim of

- 1) establishing practices of systematic collaboration between civil and ecclesiastical authorities*
- 2) pointing out the levels of competence both in civil and in ecclesiastical bodies*

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for
Cultural Heritage Preservation of Georgia"
Project is Funded by the European Union

- 3) *fixing the fields and contents of the common collaboration work*
- 4) *establishing procedures for the advancement of the initiatives, from the inception to the accomplishment*

Since the above topics involve the competences of a wide number of Georgian public administrations and NGOs, it is necessary to receive comments and suggestions before the drawing up of new rules is undertaken.

The aims of the round table are to:

- 1) inform the concerned administrations and NGOs of this Twinning project component
- 2) spread general data on the topics addressed and the solutions envisaged
- 3) receive comments and suggestions
- 4) ask for stakeholders' availability to participate, according to the competences, to the drawing up of new regulations

This activity will start in January 2014 and last until September 2014. The rules will be drafted by Georgian experts with the support and collaboration of Italian and Danish experts, ready to be considered by relevant authorities.

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for
Cultural Heritage Preservation of Georgia"
Project is Funded by the European Union

**„კულტურული მემკვიდრეობის სფეროს მარეგულირებელი
საკანონმდებლო ჩარჩოს ანალიზი და რეკომენდაციები“**

კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტო

19 დეკემბერი, 2013 წელი

საკონფერენციო დარბაზი

*საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
თბილისი*

2013 წლის 11 ივნისს, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნულ სააგენტოში დაიწყო ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული პროექტი „საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს ინსტიტუციონალური განვითარების მხარდაჭერა“. პროექტი ხორციელდება იტალიურ-დანიური კონსორციუმის მიერ და მიზნად ისახავს ევროკავშირის ქვეყნების საუკეთესო გამოცდილების გაზიარებით სააგენტოს მართვის სისტემის დახვეწას.

პროექტის ერთ-ერთი მიმართულებაა კულტურული მემკვიდრეობის სფეროს მართვის სისტემისა და მარეგულირებელი საკანონმდებლო ჩარჩოს გაუმჯობესების მხარდაჭერა. საქმიანობა ითვალისწინებს არსებული კანონმდებლობის ანალიზს და რეკომენდაციების შემუშავებას, საკანონმდებლო გარემოს დახვეწის მიზნით.

ანალიზმა გამოავლინა შემდეგი ხუთი სფერო, რომელიც საჭიროებს რეფორმირებას:

1. ძეგლზე და არქეოლოგიურ არტეფაქტებზე სამუშაოების ჩატარების მეთოდოლოგიური და ტექნიკური წესები ; ნებართვის გასაცემად აუცილებელი დოკუმენტაციის სია - ძეგლის ტიპის, ზომისა და მნიშვნელობის მიხედვით რანჟირების აუცილებლობა;
2. როგორც კერძო პირებისთვის ასევე კომპანიებისთვის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე სამუშაოების ჩასატარებლად პროფესიული კვალიფიკაციის მოთხოვნების არ არსებობა; რეკომენდაციები სარესტავრაციო სამუშაოებისას სახელმწიფო შესყიდვების კანონმდებლობის დახვეწის შესახებ, ტენდერისას ხარისხზე დაფუძნებული სელექციის უზრუნველსაყოფად;

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for Cultural Heritage Preservation of Georgia
Project is Funded by the European Union

3. კანონი მსოფლიო მემკვიდრეობის შესახებ - სპეციალური რეგულაციები მსოფლიო მემკვიდრეობის ძეგლებისთვის;
4. კანონით გათვალისწინებული კონტროლისა და სანქციების დაკისრების პროცედურები;
5. სახელმწიფოსა და ეკლესიას შორის არსებული 2002 წლის კონკორდატის აღსრულების წესების სუსტი მხარეები, კერძოდ ძეგლების კონსერვაციის შემთხვევებში.

ანალიტიკური კვლევისა და რეკომენდაციების დოკუმენტი, რომელიც ერთობლივად იქნა შემუშავებული პროექტის იტალიელი და დანიელი ექსპერტებისა და კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ეროვნული სააგენტოს თანამშრომლების მიერ, მოიცავს შემდეგ რეკომენდაციებს:

საკითხი 1

კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ კანონის 25-ე მუხლის მე-8 პუნქტით გათვალისწინებული ნორმატიული აქტის მიღება კულტურის მინისტრის მიერ. აქტი შეეხება შემდეგ საკითხებს:

1. არქეოლოგიური სამუშაოებისა და რესტავრაციის ჩატარების პრინციპების განმსაზღვრელი მეთოდოლოგია;
2. ნებართვის მისაღებად აუცილებელი დოკუმენტაციის რანჟირება სამუშაოების სახეობების მიხედვით;
3. კონკრეტული ტიპის ძეგლებზე სამუშაოს ჩატარებისთვის ნებართვის მისაღებად აუცილებელი დოკუმენტაციის განსაზღვრა.

საკითხი 2

კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ კანონის 59-ე მუხლის 3 პუნქტით გათვალისწინებული კანონის მიღება „კულტურული მემკვიდრეობის სფეროში პროფესიული საქმიანობის რეგულირების შესახებ“. აქტი დაარეგულირებს შემდეგ საკითხებს:

- **რესტავრატორები:** რესტავრატორთა პროფესია და პროფესიული განათლება კანონით არაა დარეგულირებული, ასევე არ არსებობს რესტავრატორთა პროფესიული ნუსხა და ქცევის კოდექსი. კანონით არაა დადგენილი

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for Cultural Heritage Preservation of Georgia
Project is Funded by the European Union

მინიმალური მოთხოვნები, რომლებიც პირმა უნდა დააკმაყოფილოს ძეგლებსა და არქეოლოგიურ ძეგლებზე სამუშაოების განხორციელებისთვის.

- **კომპანიები:** კანონმდებლობით არაა დადგენილი მოთხოვნები რომლებიც კომპანიებმა უნდა დააკმაყოფილონ, როგორც კერძო პირების ისე საჯარო სტრუქტურების მიერ განხორციელებულ სარესტავრაციო სამუშაოებში მონაწილეობის მისაღებად
- **განსხვავება** დროებით და გარდამავალ რეჟიმს შორის

საკითხი 3

იუნესკოს მსოფლიო კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების იდენტიფიკაციისა და მართვის პროცედურების მარეგულირებელი კანონის მიღება, რათა დაკმაყოფილდეს იუნესკოს ოფიციალური მოთხოვნები ძეგლების იმ მახასიათებლების დაცვის ეფექტურობის გაუმჯობესების შესახებ, რომლის საფუძველზეც ეს ძეგლები მოხვდა მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაში.

კანონპროექტის მომზადებისას გათვალისწინებული იქნება შემდეგი საკითხები:

1. შერჩევის სათანადო პროცედურების დაწესება;
2. სავალდებულო მიმართულებები მსოფლიო მემკვიდრეობის ძეგლების ორმაგი საზღვრების მეშვეობით იდენტიფიკაციისთვის;
3. იუნესკოს ძეგლების შეყვანა დაგეგმვის ინტერუმენტებში დამცავი ზონების წესების დადგენით;
4. იუნესკოს ძეგლების მართვის სისტემისა და მონიტორინგის პროცესის დადგენა.

საკითხი 4

საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში, ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში და საქართველოს კანონში კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ ცვლილებების შეტანა, რათა ისინი შესაბამისობაში მოვიდეს ევროპულ სტანდარტებთან. რეგულაციები შეეხება შემდეგს:

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for Cultural Heritage Preservation of Georgia
Project is Funded by the European Union

1. სანქციების ტიპები, შენობის დაზიანება, უკანონო ვაჭრობა;
2. კომპეტენციები: სანქციების დაკისრების პროცესი;
3. სანქციების აღსრულება: სპეციალური საზედამხედველო ორგანო, შავი არქეოლოგიის შემთხვევების სიხშირე;
4. ინვენტარიზაციასთან დაკავშირებული ღონისძიებები: ინვენტარიზაცია, ციფრული მონაცემთა ბაზა;
5. ინსპექციები: ადგილზე განხორციელებული ინსპექცია; კომპეტენციები; არასამთავრობო ორგანიზაციები; ქცევის კოდექსი; ინტერნეტი;
6. სახელმწიფო საკუთრება და კულტურულ ფასეულობათა ტიპოლოგიური კლასიფიკაცია: ხანდაზმულობა ან კულტურულ ფასეულობათა ტიპოლოგიური კლასიფიკაცია; კოორდინაცია სახელმწიფო ინსტიტუტებს შორის.

საკითხი 5

ეკლესიის საკუთრებაში არსებული, კულტურული მემკვიდრეობის დაცვისა და კონსერვაციის საკითხებზე, საეკლესიო და საჯარო უფლებამოსილ ორგანოებს შორის თანამშრომლობის მექანიზმის შემუშავება.

მიზანშეწონილია რომ ეროვნულმა სააგენტომ და საპატრიარქომ ერთობლივად გაანალიზონ საჭიროებანი და შეიმუშაონ თანამშრომლობის მემორანდუმი, რომელიც მიზნად ისახავს:

1. სამოქალაქო და სასულიერო უფლებამოსილ პირებს შორის სისტემატური თანამშრომლობის პრაქტიკის ჩამოყალიბება;
2. როგორც სამოქალაქო ასევე საეკლესიო ორგანოებში კომპეტენციათა დონეების განსაზღვრა;
3. ერთობლივი საქმიანობის, თანამშრომლობის სფეროებისა და შინაარსის დადგენა;
4. ინიციატივების განხორციელების პროცედურების დადგენა, საწყისიდან დასკვნით ეტაპამდე.

ვინაიდან ზემოაღნიშნული საკითხები მოითხოვს საჯარო ადმინისტრაციის, არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და საზოგადოების ჩართულობას,

Twinning Project GE11/ENP-PCA/OT/13

Support to the Institutional Development of the National Agency for Cultural Heritage Preservation of Georgia”

Project is Funded by the European Union

მიზანშეწონილია ახალი რეგულაციების შემუშავებამდე ჩატარდეს კონსულტაციები დაინტერესებულ მხარეებთან.

შეხვედრის მიზანს წარმოადგენს:

- შესაბამისი ადმინისტრაციებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების ინფორმირება დამოზილების პროექტის საკანონმდებლო კონპონენტის შესახებ;
- განხილული საკითხებისა და გადაწყვეტილებების შესახებ ინფორმაციის გავრცელება;
- კომენტარებისა და რჩევების მიღება;
- დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა, მათი კომპეტენციებიდან გამომდინარე, ახალი რეგულაციის შემუშავების პროცესში.

მოცემული აქტივობა დაიწყება 2014 წლის იანვარში და გაგრძელდება 2014 წლის სექტემბრამდე. რეკომენდაციები საკანონმდებლო რეგულაციების დახვეწისათვის შემუშავდება ეროვნული სააგენტოსა და ევროპელი ექსპერტების მიერ და პროექტის დასასრულს განიხილება შესაბამის ორგანოებთან.